

**НАУЧНА НАГРАДА НА ИМЕТО НА ДИМИТЪР КР. ДИМИТРОВ –
МАСТЕРА
2026 година**

Уважаеми колеги, директори, детски учители,

С радост ви каним да участвате в Деветото издание на конкурса за научната награда на името на видния български педагог Димитър Кр. Димитров – Мастера.

Вдъхновени от педагогическите вярвания и насоки на Мастера за развиване и утвърждаване на човешките ценности на ХХІ век и тази година конкурсът ще постави акцент върху една от неговите новаторски теми.

**Обогатяващо педагогическо взаимодействие в предучилищна
възраст**

**Развитие на човешките ценности ИСТИНАТА, ДОБРОТО и
КРАСОТАТА във взаимодействията в групата
дете – деца, учители – деца, учители – деца – родители**

Участие в конкурса: индивидуално или екипно.

КАТЕГОРИИ:

- **ИГРА**
- **ЕКИПНА ЗАДАЧА**
- **ПРОЕКТ**

Цел на наградата:

С наградата се цели да:

- се съхранят и продължат да се развиват идеите на Мастера в съвременния контекст, като се съсредоточим върху личностното, емоционалното, социалното и духовното развитие чрез утвърждаване на човешките ценности, които той очертава като на-важни: истината, добротата и красотата
- насърчим детските учители за създаване на условия и поддържане на атмосфера помежду си, в групата и с родителите, които подпомагат развитието на всяко дете и обогатяват индивидуалните и груповите преживявания чрез ценностите на истината, доброто и красотата

- се възпитава най-висшата ценност на нашата планета и на човешкия род.

Да се реализират възпитателни взаимодействия, при които учителят и детето съвместно сътворяват нов, несъществуващ досега опит, основан на специфичните възрастови особености, уважение на потенциала и ценностно сътрудничество.

Ключови ценности и техните същностни качества:

• Истина

- Създаване на условия и среда за насърчаване на:
 - искреността в отношенията между децата и към възрастните – учители, родители;
 - самоувереността – да вярват, че когато казват истината, са силни, да изразяват своето мнение;
 - самопознанието – да бъдат честни пред себе си, пред другите връстници и възрастните;
 - осъзнаването – да приемат и уважават различията в общността, като проява на многообразието в живота.

• Доброта

- Създаване на условия, в които детето осъзнава, че добротата е в добрите мисли, добрите думи и добрите постъпки.
- Създаване на среда, в която децата:
 - се радват на своите успехи и говорят с доброта за успеха на другите деца и възрастни;
 - проявяват грижа и помощ към по-малките и различните;
 - проявяват благодарност, състрадание и уважение към всичко и всички, включително родителите и възрастните;
 - създават приятелства в групата, градината и общността.

• Красота

- Създаване на условия за осъзнаване:
 - на човешкото достойнство, красотата в думите и поведението в човешките взаимоотношения;
 - себеуважение и уважение на другите и другостта;
 - развиване на възприятия за красотата, която ги заобикаля.

- Създаване на среда, в която децата:
 - изживяват удовлетвореност от провокиране на красива езикова комуникация и поведение с връстници и възрастните;
 - изживяват радостни емоции от външната красота в детската градина, инициират идеи за нейното опазване и обновяване;
 - се изразяват чрез творческите дейности, споделят своята визия и преживяване на красота с другите.

Насоки за педагогическите практики:

В контекста на представените ценности и техни същностни качества участниците могат да избират и да адаптират подходящите ценности съобразно:

- възрастовите особености и нуждите на децата в групата;
- социалните и културните особености на общността, в която живеят;
- професионалните, личностните компетентности и предпочитания към трите категории: всички видове **игри**, **проекти** и **екипни задачи**.

Своеобразни **примерни продукти** от педагогическите практики, реализирани съвместно с децата, които ще ги подпомагат и поддържат в процеса на развитие на ценностите, могат да бъдат: създаване на ежедневни ритуали, ориентиране към възпитанието на ценности; изработване на дневник за самопознание – истина, доброта и красота – попълва се от детето със символи, цветове и знаци; портфолио на тема „Кой съм аз?“, себеосъзнаване степента на присъствие на ценностите; табла за групата/за възрастни с правила по всяка ценност; мисловни карти за всяка ценност за групата и за родителите; събиране на мъдри мисли, пословици, стихове, басни и притчи с ценностна ориентация – съвместно с родителите; разработване на групови и индивидуални упражнения и други.

КАТЕГОРИИ:

ИГРИ – всички разновидности на игрите – сюжетни или ролеви, музикални, драматизация, групови двигателни игри – допринасят за развиване и утвърждаване на същностните качества на ценностите истина, доброта и красота.

Задължителни елементи на играта:

- Наименование на сюжетната игра
- Как е избрана играта
- Доколко децата участват в избора на играта
- Предварителна подготовка за играта – наблюдения, филми, литература
- Договаряне и разпределение на ролите
- Реквизит за играта и подготовка на игрални кътове
- Начало на играта
- Смяна на ролите и обогатяване съдържанието на играта в процеса на игра

Измерване на резултатите от педагогическата практика:

Участниците трябва да приложат инструментариум (въпросник, протокол за наблюдение, интервю, експертна оценка или др.), който са използвали в началото и в края на педагогическата практика: игри, екипна задача и проект, чрез който се доказва динамиката на развитието на ценностите у децата.

ЕКИПНИ ЗАДАЧИ, при които е включен акцент за развиване на личностни и социални компетентности с акцент върху човешки ценности – истина, добро и красота.

Задължителни елементи на екипната задача:

- Наименование на екипната задача.
- Екипната задача да е разработена за екип от 3 до 5 деца.
- В хода на екипната работа всяко дете да има ясно дефинирана задача, която да изпълни независимо и паралелно с останалите деца в екип.
- Екипът да има лидер.
- След като всички деца изпълнят своята част от общата работа, да обединят своите задачи в един цялостен продукт.
- Лидерът/говорителят на екипа да представи/презентира готовия резултат/крайния продукт от екипната работа.
- Да има ясни критерии за оценка на изпълнение на екипната задача.
- Да има ясни критерии за оценка на проявените същностни качества на човешките ценности при изпълнение на екипната задача.

Организиране на **ИНИЦИАТИВИ** с обогатяващо съвместно свързване с другите – с различните деца в групата; с децата от друга група в

детската градина; с родителите – насочени към формиране на елементи на емпатично поведение – слушане, разбиране с уважение и загриженост за това, което другите преживяват.

Измерване на резултатите от педагогическата практика:

Участниците трябва да приложат инструментариум (въпросник, протокол за наблюдение, интервю, експертна оценка или др.), който са използвали в началото и в края на педагогическата практика: игри, екипна задача и проект, чрез който се доказва динамиката на развитието на ценностите у децата.

ПРОЕКТ – Целта на метода проект е да се реализира възпитателно взаимодействие, при което учителят и детето съвместно сътворяват нов, несъществуващ досега опит, основан на **доброволното сътрудничество** на детето.

В зависимост от начина на изпълнение проектите могат да бъдат: индивидуални и групови.

В зависимост от участието на учителя могат да бъдат:

- 1) Самостоятелни – детето само изпълнява целта.
- 2) С напътствия от учителя – деликатно поддържа интереса и предлага подобрения към целите, които децата са избрали.
- 3) Ръководени от учителя – предимно с предлагане и насочване с идеи, провокиращи включването на децата.

Независимо от вида на проекта той трябва да стане дело на децата.

Учителят:

- следи за отношението между децата, воден от целта и дейностите по проекта;
- настойчиво напомня за доброволното сътрудничество на децата, като проявява гъвкавост, инициативност и адаптивност към поведението на децата – оценява най-подходящата идея за проекта, за да я избере;
- прекъсва проекта, ако децата не участват в него.

Най-добрият проект е този, който не изчерпва всичко, а събужда интереса на участващите към други дейности.

Структура на проекта:

1-ви етап. Поставяне на целта – учителят предлага или използва ситуация от ежедневието пред групата, като цел на проект за развиване на ценности, така че да заинтригува децата, за да я приемат като своя.

2-ри етап. Планиране на основните цели – очакваният резултат, дейностите, продукти от дейността и сроковете (5 – 6 месеца).

3-ти етап. Същностен – реализиране на дейностите, развиващи ценностите, които са най-подходящи за възрастта и броя на децата в групата.

4-ти етап. Измерване на резултатите от педагогическата практика: Участниците трябва да приложат инструментариум (въпросник, протокол за наблюдение, интервю, експертна оценка или др.), който са използвали в началото и в края на педагогическата практика: игри, екипна задача и проект, чрез който се доказва динамиката на развитието на ценностите у децата.

Възможно е да отчете необходимостта от продължаване на проекта. От обикновените отношения в ежедневието се учим на духовните ценности.

ПОДГОТОВКА ЗА УЧАСТИЕ:

За участие в конкурса всеки кандидат трябва да представи:

- **Статия**, описваща методологията **само** по темата на представената педагогическа практика.
- **Материалите** за реализиране на активността да са достъпни за приложението им в масовата педагогическа практика.
- **Активността** да бъде апробирана/реализирана в педагогическата практика и да бъде документирана чрез снимки и/или видео.
- **Документация с визуални материали** (снимки, видеоклипове) на активността. Всички приложени ресурси (снимки и видео материали) ще бъдат разгледани единствено от членовете на журито и няма да бъдат публикувани.
- **Допълнителни материали** (използвани въпросници, анкети протоколи за наблюдение, табла, дневници, кратко видео) с максимален обем до 100 MB.

ФОРМАТ НА СТАТИЯТА:

- **Резюме** до 800 символа.
- **Основен текст** до 7 страници (14 pt, 1.5 разстояние между редовете).

Ключови думи: *игрови подход, човешки ценности, истина, доброта, красота, проект, обогатяващо педагогическо взаимодействие, личностно, социално и духовно развитие, емпатия.*